

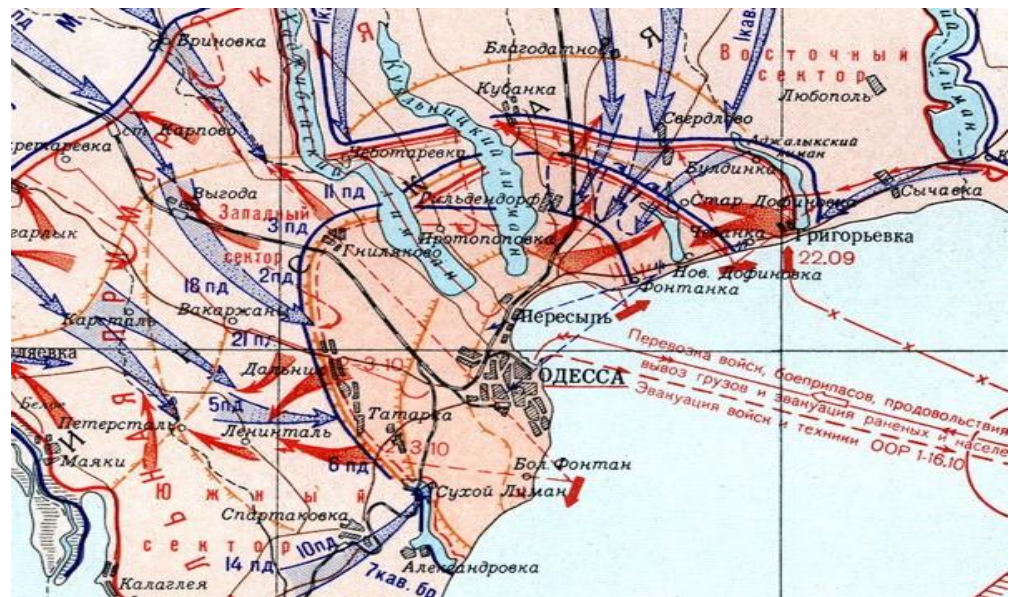

Битва за Одесу 1941 року

План

1. Початок битви
2. Хронологія
3. Частина, що беруть участь в бойових діях з обох протиборчих сторін
4. Оборонні райони
5. Медаль за “Оброну Одеси”
7. Відступ
8. Література та джерела

Одеська оборона (Оборона Одеси) – оборонна операція, проведена радянськими військами під час Великої Вітчизняної війни. Початок 5 серпня 1941 р.

У липні 1941 року, після перших оборонних боїв на кордонах СРСР, війська Південного фронту Червоної армії ухиляючись від оточення, викликаного катастрофічними поразками Південно-Західного фронту, почали відступ на схід. Відхід у другій половині липня військ фронту за Дністер, подальший їх відступ на початку серпня, прорив румунсько-німецьких військ північніше Тирасполя створили безпосередню загрозу захоплення Одеської військово-морської бази і міста Одеса з боку суші. Однак, незважаючи на велику чисельну перевагу 4-ї румунської армії, їм не вдалося оволодіти Одесою з ходу. Розпочалася битва за місто, яка отримала назву «битва за Одесу» або «оборона Одеси»

[4 серпня Народний комісар Військово-Морського Флоту СРСР](#) наказав командувачу Чорноморським флотом організувати оборону Одеси з сухопутного напрямку, а на наступний день, [5 серпня](#) надійшов наказ [Ставки Верховного Головнокомандування](#) про підготовку оборони міста. [8 серпня](#) Одеса була об'явлена на осадному становищі, а [13 серпня](#) румунсько-німецькі війська вийшли до [Чорного моря](#) на схід від Одеси і повністю блокували її з суші, остаточно відрізавши її від військ Південного фронту.

Частини, що беруть участь в бойових діях з обох протиборчих сторін

На момент, коли місто опинилося з усіх боків оточений підрозділами румунської армії і Вермахту, там знаходилися частини окремої приморської армії, якими командував генерал-лейтенант Георгій Павлович Сафронов, війська Чорноморського флоту та одеської військово-морської бази, а також загони ополчення, що складаються з самих городян. У загальній складності сили обороняючих на початку серпня 1941 становили 34,5 тисячі чоловік, а в кінці вересня - близько 86 тисяч військовослужбовців і ополченців. Що стосується чисельності румунської армії, якою командував Миколу Чуперка, то в її складі в облозі Одеси взяло участь 340 тисяч солдатів і офіцерів

Було прийнято рішення про організацію оборонного району (ТМР) під командуванням контр-адмірала Гавриїла Васильовича Жукова, який складався з таких районів:

1.Фонтанки

6. Маяків

2.Кубанки

7.Кароліно-Бугаз.

3.Коваленки

4.Одрадівці

5.Первомайська

Медаль «За оборону Одеси»

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 22 грудня 1942 року була заснована медаль «За оборону Одеси». Нею нагороджувалися всі учасники оборони Одеси — військовослужбовці Червоної Армії, Військово-Морського Флоту і військ НКВС, а також особи з цивільного населення, які брали безпосередню участь в обороні міста в період з 5 серпня по 16 жовтня 1941 року.

Відступ

Оборона Одеси була знята 16 жовтня 1941, і місто було здано румунським військам. Причиною стали стратегічні міркування Ставки, яка порахувала, що в ситуації, що склалася на той момент на Кримському напрямку, доцільніше здійснити перекидання військ, замкнених у місті, по морю в Севастополь.

Джерела та література

В. М. Грицюк, О. Є. Лисенко. Одеська оборонна операція 1941 // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій